

POSTANOWIENIE

Dnia 11 stycznia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa B. L.-S.

przeciwko S. H.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 stycznia 2008 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w W.

z dnia 16 lipca 2007 r., sygn. akt II Ca (...), dotyczące odrzucenia skargi kasacyjnej,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 14 maja 2007 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił wniesioną w dniu 2 maja 2007 r. skargę kasacyjną powódki z powodu nie uiszczenia opłaty podstawowej.

Pełnomocnik powódki złożył wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej. Wyjaśniając uchybienie terminu do uiszczenia opłaty podstawowej wskazał, że w dniu 23 marca 2007 r. otrzymał zawiadomienie o wyznaczeniu go pełnomocnikiem z urzędu powódki, a zatem termin do wniesienia skargi kasacyjnej rozpoczął bieg od tej daty i upłynął w dniu 23 maja 2007 r. W tym okresie pełnomocnik był chory i przebywał na zwolnieniu lekarskim, a więc nieuiszczenie w terminie opłaty podstawowej od skargi kasacyjnej było przez niego niezawinione. Do wniosku załączył zwolnienie lekarskie obejmujące okres od 21 do 28 maja 2007 r.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 16 lipca 2007 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej i odrzucił skargę kasacyjną.

Odrzucenie wniosku o przywrócenie terminu uzasadnił tym, że po pierwsze niedopuszczalny był wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, skoro została ona wniesiona w terminie, a jedynie należna od niej opłata nie została uiszczona w terminie, a zatem stronie przysługiwał wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia opłaty od skargi kasacyjnej, nie zaś wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, który jako niedopuszczalny podlegał odrzuceniu. Po wtóre Sąd Okręgowy stwierdził, że błędny jest pogląd skarżącego, iż termin do wniesienia skargi kasacyjnej rozpoczął bieg dopiero od powiadomienia pełnomocnika powódki o wyznaczeniu go adwokatem z urzędu. Zgodnie z art. 398⁵ § 1 k.p.c. termin ten rozpoczął bieg od dnia doręczenia powódce odpisu wyroku Sądu drugiej instancji z uzasadnieniem, co nastąpiło w dniu 1 marca 2007 r., a zatem termin do wniesienia skargi kasacyjnej rozpoczął bieg od tego dnia i upłynął w dniu 2 maja 2007 r. Wniosek o przywrócenie terminu powinien wskazywać usprawiedliwione przyczyny uchybienia temu terminowi, a skoro tak nie jest i wniosek nie dotyczy czynności procesowej, której terminowi dokonania pełnomocnik uchybił, jako niedopuszczalny podlega odrzuceniu na podstawie art. 171 w zw. z art. 168 § 2 k.p.c., a w konsekwencji odrzuceniu podlega także skarga kasacyjna na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W zażaleniu obejmującym powyższe postanowienie w całości pełnomocnik powódki zarzucił brak podstaw do odrzucenia wniosku o przywrócenie terminu jak również wskazał, że wniosek ten był uzasadniony i wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 14 sierpnia 2007 r. Sąd Okręgowy odrzucił, jako niedopuszczalne, zażalenie w zakresie dotyczącym punktu pierwszego zaskarżonego postanowienia o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 380 k.p.c., który na podstawie art. 394¹ w zw. z art. 398²¹ k.p.c. ma zastosowanie także w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym, Sąd ten na wniosek strony rozpoznaje również te postanowienia Sądu drugiej instancji, które nie podlegały zaskarżeniu w drodze zażalenia, a miały wpływ na rozstrzygnięcie zaskarżone zażaleniem. Wprawdzie w zażaleniu brak jednoznacznego wniosku o rozpoznanie przez

Sąd Najwyższy także postanowienia Sądu drugiej instancji o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, jednak z uwagi na to, że większość zarzutów zażalenia dotyczy tego rozstrzygnięcia, Sąd Najwyższy uznał, że w istocie wniosek taki w sposób dorozumiany został złożony.

W pierwszej kolejności zatem należy rozważyć zasadność odrzucenia przez Sąd drugiej instancji wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej.

Jako jedną z przyczyn odrzucenia wniosku Sąd wskazał jego niedopuszczalność stwierdzając, że powódce służył wniosek o przywrócenie terminu do uzupełnienia braku skargi w postaci opłaty sądowej, a nie wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi, która została wniesiona w terminie.

W tym przedmiocie w orzecznictwie Sądu Najwyższego prezentowane są dwa różne stanowiska. Pierwsze przyjmujące, że stronie służy wniosek o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków środka odwoławczego, w szczególności do uiszczenia opłaty sądowej wskazuje, iż skoro obowiązek uiszczenia opłaty od środka odwoławczego został uregulowany w odrębnych przepisach, należy uznać go za czynność procesową odrębną od czynności wniesienia środka odwoławczego, a zatem stronie, która wniosła w terminie środek odwoławczy, a uchybiła terminowi do uiszczenia opłaty służy, zgodnie z art. 168 § 1 k.p.c., wniosek o przywrócenie terminu do dokonania tej czynności procesowej, której uchybiła, a więc o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty, a nie do wniesienia środka odwoławczego (porównaj między innymi wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 1979 r. IV CR 232/79, OSNC 1980/1/16)).

Przeważa jednak pogląd przeciwny, wyrażony przez Sąd Najwyższy między innymi w orzeczeniach z dnia 6 listopada 1950 r. ŁC 549/50 (OSN 1951/1/30), z dnia 12 lipca 1957 r. I CZ 131/57 (OSPika 1958/4/103), z dnia 2 września 1981 r. II CZ 107/81, z dnia 7 czerwca 2002 r. IV CZ 92/02, z dnia 27 stycznia 2005 r. II UZ 48/04 oraz z dnia 22 lutego 2006 r. III CZ 4/06 (nie publ.) zwracający uwagę na to, że kodeks postępowania cywilnego w sposób ścisły reguluje dopuszczalność, kształt oraz terminy czynności procesowych, co sprawia, że czynność dokonana z uchybieniem stawianym jej wymaganiom formalnym jest nieskuteczna, a w sytuacji, gdy chodzi o tzw. wymagania konstrukcyjne, w ogóle nie staje się czynnością procesową. Środki odwoławcze mają charakter złożony i ustawa stawia im wiele sformalizowanych wymagań, których niespełnienie albo nieuzupełnienie w wyznaczonym terminie powoduje, że czynność nie wywołuje związanych z nią skutków prawnych i podlega odrzuceniu. Jak słusznie podkreślił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27 stycznia

2005 r. II UZ 48/04, przewidziana w art. 168 § 1 k.p.c. możliwość przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej, który został przekroczony, dotyczy czynności procesowej, a nie jej elementów składowych kreujących ją lub tworzących jej formę. Jeżeli więc sąd odrzucił środek odwoławczy z powodu niespełnienia któregoś z jego wymagań i nieuzupełnienia braku, wniosek o przywrócenie terminu może dotyczyć wniesienia tego środka, a nie tylko uzupełnienia jego braku. Jest tak również dlatego, że jeśli środek odwoławczy został odrzucony, zniweczone zostały wszelkie związane z nim skutki procesowe (porównaj między innymi uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2000 r. III ZP 1/00, OSNC 2001/1/1). W takiej sytuacji wniosek o przywrócenie terminu jedynie do uzupełnienia braków środka odwoławczego, w tym uiszczenia opłaty, byłby wnioskiem bezprzedmiotowym, a przywrócenie terminu tylko w tym zakresie, nie umożliwiłoby skutecznego wniesienia tego środka, uprzednio odrzuconego.

Powyższe stanowisko i wspierającą je argumentację należy podzielić, nie jest więc uzasadnione stwierdzenie Sądu Okręgowego, że powódce przysługiwał wniosek o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej, a nie wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej. Dlatego odrzucenie wniosku z powodu jego niedopuszczalności pozbawione było podstaw prawnych.

To uchybienie Sądu drugiej instancji nie miało jednak wpływu na ostateczne prawidłowe orzeczenie o odrzuceniu skargi kasacyjnej. Wniosek o przywrócenie terminu do jej wniesienia, który powinien uprawdopodobniać, że uchybienie terminu do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej było niezawinione przez pełnomocnika powódki, zawierał bowiem wyjaśnienia i dowody, które w sposób oczywisty nie mogły być uznane za usprawiedliwienie nieuiszczenia opłaty w terminie. Wskazywał na okoliczności zaszłe w czasie, gdy już upłynął termin do wniesienia skargi kasacyjnej i uiszczenia opłaty od niej, a więc na okoliczności bez znaczenia z punktu widzenia przesłanek z art. 168 § 1 k.p.c. Pełnomocnik powódki, błędnie wiążąc początek biegu terminu do dokonania tych czynności z dniem powiadomienia go o wyznaczeniu go pełnomocnikiem powódki z urzędu, błędnie także określił koniec terminu, który faktycznie upływał w dniu 2 maja 2007 r., a nie w przyjętym przez niego dniu 23 maja 2007 r. (porównaj postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 1997 r. II CZ 35/97, OSNC 1997/10/151 i z dnia 21 kwietnia 1997 r. II CZ 38/97, OSNC 1997/10/152). Usprawiedliwienie zatem jego niezdolności do wniesienia opłaty w terminie z powodu choroby powinno dotyczyć okresu do dnia 2 maja 2007 r., kiedy czynność powinna być dokonana. Złożenie

zwolnienia lekarskiego usprawiedliwiającego niezdolność do pracy w okresie od dnia 21 do dnia 28 maja 2007 r. w żadnym wypadku nie może być uznane za wykazanie, że uchybienie terminu do wniesienia opłaty nastąpiło bez winy pełnomocnika, w rozumieniu art. 168 § 1 k.p.c. Nie zachodziły przy tym podstawy do wezwania pełnomocnika powódki do uzupełnienia wniosku w kierunku wskazanym w art. 169 § 2 k.p.c., bowiem wniosek zawierał uprawdopodobnienie okoliczności uzasadniających przywrócenie terminu, tyle, że dotyczące okresu błędnie uznanego przez pełnomocnika za istotny, a takie uchybienie nie może być usunięte w trybie art. 130 k.p.c.

Z tych wszystkich względów wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej powódki powinien zostać oddalony, wobec nie wykazania, że uchybienie terminu do uiszczenia opłaty podstawowej od skargi kasacyjnej było niezawinione w rozumieniu art. 168 § 1 k.p.c., co w konsekwencji prowadziło także do odrzucenia skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Dlatego należy uznać, że uchybienie Sądu Okręgowego polegające na naruszeniu art. 171 k.p.c., nie miało ostatecznie wpływu na wynik sprawy, bowiem postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej odpowiada prawu, co prowadzi do oddalenia zażalenia jako nieuzasadnionego (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).